

Nr 77.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående beräkning i vissa fall av anställningstid för pension enligt kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst; given Stockholms slott den 14 februari 1941.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:ts Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14 februari 1941.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER.

Efter gemensam beredning med chefen för jordbruksdepartementet anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss:

Jag anhåller att få underställa Kungl. Maj:ts prövning en av *domänstyrelsen* i skrivelse den 28 oktober 1940 gjord framställning i syfte att arbetare, som i samband med statens övertagande av enskilt företag övergått i domänverkets tjänst, må efter prövning av domänstyrelsen kunna såsom anställningstid för erhållande av pension enligt kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst tillgodoräknas anställningstid i det enskilda företaget.

I sin berörda skrivelse har domänstyrelsen framhållit, att i samband med statens inköp av enskilda företag och skogskomplex *skogsarbetare* ej sällan överginge i domänverkets tjänst. Enligt gällande bestämmelser vore skogsarbetare undantagna från tillämpningen av tjänstepensionsreglementet för arbetare den 30 juni 1934 (nr 443) och kunde erhålla pension endast enligt de mera summariska pensioneringsgrunder, som innefattades i omförmälda kungörelse den 7 december 1934 (nr 585). Då jämlikt sistnämnda kungörelse såsom villkor för erhållande av pension gällde, att arbetaren vid den tidpunkt, då han uppnådde 60 års ålder, under en tid av minst 15 år varit anställd i statens tjänst, och enligt denna kungörelse — i motsats till vad som gällde vid tillämpning av tjänstepensionsreglementet för arbetare — någon tillgodoräkning av tjänstetid utom statens tjänst icke kunde ifrågakomma, kunde nu ifrågavarande skogsarbetare påräkna pension endast i den mån de vid övergången vore så unga, att de före 60 års ålder hunne uppnå 15 års statsanställning. Äldre skogsarbetare, som ej uppnådde dylik anställningstid, kunde däremot ej erhålla pension. *Industriarbetare*, som i samband med statens övertagande av enskilt företag överginge i domänverkets tjänst, bleve i regel berättigade till pension enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare och kunde som tjänstår för pension få tillgodoräkna sig två tredjedelar av anställningstiden efter fyllda 21 år hos det enskilda företaget. Skogsarbetarna å inköpta fastigheter vore således i pensionshänseende ogynnsammare ställda än industriarbetarna. Därest skogsarbetarna hos sina förra arbetsgivare varit tillförsäkrade pensionsrätt, bleve denna ogynnsammare ställning än mer framträdande.

Såsom exemplifiering av sist åberopade förhållande har domänstyrelsen anfört bland annat följande:

Vissa arbetare, som övergått i domänverkets tjänst i samband med statens förvärv år 1934 av det s. k. Horndalskomplexet, hava numera inträtt i pensionsåldern och hos domänstyrelsen hemställt om pension. Dessa arbetare torde, därest de kvarstått i säljarens tjänst, vid 67 levnadsår och 25 tjänstår hava erhållit en pension av 300 kronor årligen. Domänstyrelsen har däremot, enär arbetarna ej varit 15 år i domänverkets tjänst, icke kunnat bifalla deras ansökningar om pension. Dessa arbetare torde alltså genom statens övertagande av Horndalskomplexet få anses ha gått miste om sin pensionsrätt, medan de industriarbetare, vilka samtidigt övergingo i statens tjänst, för tjänstepension äga tillgodoräkna sig två tredjedelar av sin föregående anställning hos det enskilda företaget.

Domänstyrelsen har såsom sin uppfattning framhållit, att icke endast arbetare, som kunna pensioneras enligt tjänstepensionsreglementet för arbetare, utan jämväl skogsarbetare och andra arbetare, å vilka kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) äger tillämpning, böra äga att för pension från domänverket tillgodoräkna sig anställning hos enskilt företag, som övertagits av domänverket. I anslutning härtill har domänstyrelsen gjort framställning i syfte *dels* att vid domänverket anställd arbetare, som i samband med statens övertagande av enskilt företag övergått i domänverkets tjänst, skulle efter prövning av domänstyrelsen kunna såsom anställningstid för erhållan-

de av pension enligt nyssnämnda kungörelse tillgodoräknas jämväl anställningstiden efter fyllda 21 år i det enskilda företaget, *dels ock* att vad sålunda föreslagits skulle äga tillämpning jämväl å arbetare, som redan avgått, såvida avgången skett efter ikraftträdandet den 1 januari 1935 av omfördälda kungörelse, dock att sådan arbetare icke skulle äga att före tidpunkt, som kunde av Kungl. Maj:t fastställas, åtnjuta av de nya bestämmelserna föranledd pensionsförmån.

Domänstyrelsen har härvid tillika erinrat om att Kungl. Maj:t den 19 april 1940 med stöd av 1940 års lagtima riksdags beslut (riksd. skr. nr 124 i anledning av prop. nr 83) meddelat föreskrifter rörande dylik tillgodoräkning för vissa arbetare, som övergått i statens tjänst i samband med statens övertagande av enskild järnväg, ävensom framhållit, att av propositionen i sistnämnda ärende framginge, att anställningstiden hos den enskilda järnvägen ansetts böra tillgodoräknas utan reduktion i anledning av att pensionsavgifter icke erlagts.

Statskontoret har i avgivet utlåtande förklarat sig icke hava något att erinra mot domänstyrelsens förslag.

Även jag finner mig böra tillstyrka, att arbetare, varom nu är fråga, må *Departements-
chefen.* efter särskild prövning kunna tillgodoräknas anställningstid hos enskilt företag, som övertagits av domänverket, för pension enligt förenämnda kungörelse den 7 december 1934. Dylik tillgodoräkning synes böra kunna medgivas jämväl redan avgången arbetare, dock att denne i regel icke må för tiden före statsmakternas slutliga beslut i ärendet åtnjuta därmed avsedd pensionsförmån.

Chefen för jordbruksdepartementet framlägger denna dag förslag angående omorganisation av domänverkets skogsindustriella rörelse, innebärande att denna rörelse skulle från och med den 1 januari 1942 övertagas av ett för ändamålet bildat bolag. För den arbetarpersonal, som skulle komma att övergå till detta bolag, uppkommer endast i undantagsfall fråga om tillgodoräkning, varom nyss nämnts. I dylika fall tillkommer emellertid enligt de föreslagna villkoren för omorganisationen sådan tillgodoräkningsförmån arbetarna jämväl vid bestämmande av den pension, som bolaget har att utgiva.

I enlighet med vad sålunda anförts och då förevarande pensionsspörsmål synes vara av beskaffenhet att böra underställas riksdagens prövning, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att i fråga om beräkning i vissa fall av anställningstid för pension enligt kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst utfärda bestämmelser i huvudsaklig överensstämmelse med vad i det föregående angivits.

Kungl. Maj:ts proposition nr 77.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition skall avlåtas till riksdagen av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

P. J. Arrhenius.
